

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

L. Annæi Senecæ Philosophi Opera, Qvæ Exstant Omnia

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Antverpiæ, 1605

Epistola Prima.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53700)

L. ANNÆI SENECAE
AD LUCILIVM
EPISTOLÆ.

ARGVMENTVM EPIST. I.

B TEMPORIS æstimationem & vsum Lucilio commendat : non differri debere , non elabi,
non malè poni.

EPISTOLA PRIMA.

ITA fac, mi Lucili : ¹ vindica te tibi, & tempus quod ad-
huc aut ² auferebatur, aut ³ furripiebatur, aut ⁴ excidebat,
collige & serua. Peruade tibi sic esse, vt scribo. quædam
tempora ⁵ eripiuntur nobis, quædam ⁶ subducuntur, quæ-
dam ⁷ effluunt. Turpissima tamen est iactura, quæ per ne-
gligentiam venit : & si volueris attendere, magna vitæ pars
elabatur ⁸ malè agentibus, maxima ⁹ nihil agentibus, ¹⁰ to-
ta aliud agentibus. Quem mihi dabis, qui aliquod pretium
tempori ponat ? qui diem æstimet ? qui intelligat se quoti-
die mori ? In hoc enim fallimur, quod mortem prospici-
mus : magna pars eius iam præterit. quidquid ætatis retro est, mors tenet. Fac ergo, mi
¹¹ Lucili, quod facere te scribis, omnes horas complectere : sic fiet, vt minùs ¹² ex crastino
pendeas, si hodierno manum inieceris. Dum differtur vita,transcurrit. Omnia, mi Lu-
cili, aliena sunt : tempus tantùm nostrum est. In huius rei vnus fugacis ac lubrica pos-
fessio-

COMMENTARIVS.

VINDICA TE.] In libertatem cui?
tibi te asserere, per alius viue aut serui.
2. AUFEREBATUR.] A potentio-
ribus, per officia & cultum.
3. SURRIPIEBATUR.] A nostra
seruis, per blanditias & sermones. Amici, fures
temporum.
4. EXCIDEBAT.] Tuâ negligentia & omissione.
De Vit. beat. cap. XXXI. Non multum accepit
homo temporis, etiamsi illud totum sibi vindic-
cat. cui licet nihil facilitate eripi, nihil neglenti-
tâ patiatur excidere ; tamen ad immortalium
cognitionem nimis mortalis est.
5. ERIPIVTUR.] Respondet vobis Auferebatur.
6. SUBDVCIVTUR.] Idem quod, Surrepuebatur.
7. EFFLVNT.] Explicat illud Excidebat.

8. MALE AGENTIB.] In luxu, libidine, vitiis.
9. NIHIL AGENT.] In otio, ignauia : & ma-
ximè somno.
10. TOTA ALIVD.] Aliud agunt, qui occupati
non vbi oporteat. Virtus nos vocabat ; externa & va-
na quarimus, & hoc agimus totâ vitâ.
11. PROSPICIMVS.] Quidam libri, Quasi pro-
cul esse conuicimus : falso, & ab ignorantia acutio-
ris dicti. Mortem quasi instantem & futuram habeo-
mus : atqui iam in parte venit & fuit. Quomodo ? à
quo die nati sumus, morimur : & vt ipse epist. XXIV.
non repente in mortem incidimus, sed minuta-
tim procedimus. Plura ibi vide.
12. EX CRASTINO.] Sic De Brev. vit. cap. IX.
Maximum viuendi impedimentum est expecta-
tio, quæ ex crastino pendet.

k 2 13. Nos

fessionem natura nos misit, ex quâ ¹³ nos expellit quicumque vult. Sed tanta stultitia A mortalium est, ut quæ minima & vilissima sunt, certe reparabilia, ¹⁴ imputari sibi, cum impetrare, patiantur: nemo se iudicet quidquam debere, qui tempus accepit. cum interim hoc vnum est, quod ne gratus quidem potest reddere. Interrogabis fortasse, quid ego faciam, qui tibi ista præcipio? Fatebor ingenuè: quod apud luxuriosum, sed diligentem, euenit, ratio mihi constat ¹⁵ impensæ. Non possum dicere, me nihil perdere: sed quid perdam, & quare, & quemadmodum, dicam: causas paupertatis meæ reddam. Sic euenit mihi, quod plerisque ¹⁶ non suo vitio ad inopiam reductis: omnes ignoscunt, nemo succurrit. Quid ergo est? non puto pauperem, cui quantulumcumque superest, ¹⁷ sat est. Tu tamen malo serues tua, & ¹⁸ bono tempore vii incipias. Nam, ut visum est maioribus nostris: *Sera parsimonia ¹⁹ in fundo est.* Non enim tantum minimum in imo, sed ²⁰ pessimum remanet.

EPIST. II.

B

CORPORIS quietem approbat, sed & animi in vnâ aliquâ re aut studio. Damnat curiosulos, qui per varios auctores & scripta discurrunt: pauca bonaque potius legere, & iis immorari suadet. Excerpendum semper aliquid, & animo inferendum: à suo exemplo, qui sensum tunc Epicuri egregium, de Paupertate.

EX his quæ mihi scribis, & ex his quæ audio, bonam spem de te concipio. non diffidens, nec locorum mutationibus inquietaris. Ægri animi ista iactatio est. Primum argumentum ¹ compositæ mentis exilitio, posse consistere, & secum morari. Illud autem vide, ne ista lectio multorum auctorum, & omnis generis voluminum, habeat aliquid vagum & instabile. Certis ingeniis immorari & innutriti oportet, si velis aliquid trahere, quod in animo fideliter sedeat. ² Nusquam est, qui vbique est. In peregrinatione vitam agentibus hoc euenit, ut multa hospitia habeant, nullas amicitias. Idem accidat necesse est iis qui nullius se ingenio familiariter applicant, sed omnia cursum & properantes transmittunt. Non prodest ³ cibus, nec corpori accedit, qui statim sumptus emittitur. Nihil æquè sanitatem impedit, quàm remediorum crebra mutatio. Non venit vulnus ad cicatricem, in quo crebrò medicamenta tentantur. Non conuale-

scit

13. NOS EXPELLIT.] *Improbè. quis nolentem eo spoliat, vel Falaris, vel Nero? Manuarj libri, ex quâ expellitur: quod audio, hoc sensu: Solus ille possessione hac euetur, qui uti non vult: qui patitur eripi, surripi, elabi. Nec male alij, non expellit: negando.*

14. IMPVTARI.] *Quasi magna beneficia.*

15. IMPENSÆ.] *Mei, expensæ. Sensus. Male pono tempus, sed scio me male ponere: sicut laxi patres familias expendunt, sed raris expensæ etiam sine ratione iis constat. Medela propior sum, quia noui morbum.*

16. NON SVO VITIO.] *Sed temporum aut fortuna. Indicat callidè, in Aulâ sibi tempus perire.*

17. SAT EST.] *Nunquam sero recidit ad bonam mentem.*

18. BONO TEMPORE.] *Ætate bonâ, & validâ.*

19. IN FUNDO.] *Visum & Hesiodo iam olim: — διελθὲς ἐπὶ ποντοπόρῳ φειδωλῶ: — in fundo parere ferum est. Significat Seveca, vetus Romanum etiam verbum esse.*

20. PESSIMUM.] *Epist. CVIII. Quemadmodum ex amphorâ primum, quod est sincerissimum, effluit, grauissimum quodque turbidum-*

que subsidit: sic in ætate nostrâ, quod est optimum, primum est.

EPIST. II. I. COMPOSITÆ MENTIS.] *ὁ δὲ ἀσπίος, αἰτ Philo in Abrahamo, ἀσπρά γυμνος Ἰν- λωτῆς βίου γενοῦς. ὑποζωρεῖ, ἢ μόνωσιν ἀγαθὰ, λανθάνει τοὺς πολλὰς ἀξίωσιν, ἢ δὲ ἰαμισθηρωσάτων φιλαίθρωπος γῆ, εἰ καὶ τις ἄλλος ἀλλὰ δὲ ἰα τὸ πρὸς ἐβλῆσαι καὶ τὰν, ἢ ὁ πολὺς ὄχλος ἀσπράσεται, γὰρ ῥων μὲρ ἐφ' οὗς εἴεν ἀξίον, λυπούμενος δ' ἐφ' οὗς γὰρ δέναι καλόν: Quia vir bonus vitæ quietæ amator, secessum quarit & solitudinē, latere cupiens, non odio hominum: est enim, si quis alius, eorum amans: sed quia fugit & proculcat vitia, quibus vulgus delectatur, gaudere solitum iis quæ dolenda sunt, & dolere iis quæ gaudenda.*

2. NUSQUAM EST.] *Martialis: Quisquis vbique habitat Nauole, nusquam habitat.*

3. CIBVS.] *Tali imagine Epicetus in istos qui cum buccem dimittere nō possint, volumina ementes, iniicere & deuorare conantur. Arrian. Diss. I. cap. XXVI. Et Polybius pulcherrimè, lib. III. istos libyarios helluones equiparat τοῖς λέχροις τῶν δεσποτῶν: catillonibus & gulosis conuiujs. qui, inquit, appositos cibos variè & carptim delibantes, neque in præsentia voluptatem solidam, neque fructum aut alimoniam in posterum ferunt.*

4. DIS-